

VERSLAG MARKTCONSULTATIE GELATINEBRUG 2023

AUTEURS: M.P. Leentvaar en M.J.A. van Wensveen
TENDERED KENMERK: TN 411226
DATUM: 26-10-2023
STATUS: Definitief

Inleiding

Voor u ligt het verslag van de marktconsultatie om informatie op te halen voor een te houden Europese aanbesteding over het ontwerp en realisatie van een beweegbare brug over de Schie. Gemeente Delft heeft het voornemen deze opgave in 2024 aan te besteden. De gemeente geeft op dit moment de projectaanpak vorm en weegt daarvoor drie aanpakken af, te weten:

- 1) *Bouwteam*
- 2) *Engineering & Construct (E&C) onder de UAV-GC*
- 3) *Design & Construct (D&C) onder de UAV-GC*

Vooralsnog is het projectteam bij alle scenario's uitgegaan van een contractvorm onder de UAV-GC. Met deze marktconsultatie beoogt gemeente Delft beter inzicht te krijgen in de markt en ideeën van de markt te horen met betrekking tot de aanbesteding van dit werk. Daarom is op 17 mei 2023 de vragenlijst voor de marktconsultatie gepubliceerd. Op 16 juni 2023 heeft de gemeente de antwoorden op de vragen ontvangen. Er zijn in totaal 17 reacties ontvangen. De gemeente heeft deze beoordeeld en op basis hiervan een selectie van de indieners gemaakt voor verduidelijkende gesprekken. Deze gesprekken zijn 28 augustus, 29 augustus, 4 september en 5 september gevoerd.

Om te komen tot een selectie van partijen voor de mondelinge consultatie heeft selectie plaatsgevonden op de volgende aspecten: mogelijke verdieping (adviezen die interessant leken en een nadere verdieping behoefden) en tegenspraak (adviezen die totaal de andere kant op gingen dan onze uitgangspunten). Daarnaast is getracht om een representatieve selectie van partijen te bewerkstelligen naar aard van het bedrijf (architect, ingenieursbureau en aannemer). De gemeente heeft met de selectie van partijen voor deelname aan de mondelinge consultatie nadrukkelijk geen waardeoordeel gegeven over de ingediende suggesties en adviezen. Voor deelname aan de mondelinge consultatie zijn zes marktpartijen geselecteerd. In dit verslag zijn de uitkomsten van de ingediende suggesties en adviezen uit de schriftelijke en mondelinge consultatie opgenomen. Met publicatie van het verslag wordt alle 'relevante informatie' openbaar gedeeld, waarmee wordt voldaan aan het bepaalde in artikel 2.52 van de Aanbestedingswet.

Uitkomsten marktconsultatie

Op basis van zowel de schriftelijke als de mondelinge consultatie zijn veel relevante input, risico's, mogelijkheden en ideeën opgehaald. Deze betreffen zowel kritische beschouwingen op hetgeen ter consultatie is gelegd, maar in veel gevallen ook een nadere invulling respectievelijk detaillering van de aanpak. In dit verslag zal per vraag/onderwerp op hoofdlijnen de ontvangen input worden weergegeven, waarbij geen letterlijke antwoorden, maar de strekking op hoofdlijnen is opgenomen. Hieronder vindt u een samenvatting van de antwoorden die schriftelijk en mondeling zijn gegeven.

Vragenlijst

Inhoudelijke vragen

1. *Is er naar uw huidige inzicht voldoende engineeringcapaciteit binnen uw organisatie om in de periode van 2023-2025 het contractvormingsproces te doorlopen?*

De meeste bedrijven hebben aangegeven dat er voldoende engineeringcapaciteit beschikbaar is om het contractvormingsproces tussen 2023 en 2025 door te lopen. Een aantal bedrijven merkt op dat er krapte op de arbeidsmarkt is, wat een uitdaging kan vormen, maar dat er nog steeds voldoende capaciteit beschikbaar is.

2. *Welk scenario A, B of C heeft uw voorkeur en waarom?*

Scenario A (Bouwteam) wordt over het algemeen positief beoordeeld en heeft de voorkeur bij meerdere partijen. Het wordt gezien als een goede contractvorm waarin samenwerking en kennisdeling tussen de opdrachtgever, opdrachtnemer, architect en ingenieursbureau optimaal benut kunnen worden. Een kanttekening is de zorg dat de ruimtelijke kwaliteit op de achtergrond kan raken na de verlening van de bouw aanvraag en de AOK toets (Adviescommissie Omgevingskwaliteit).

Scenario B (Engineering & Constructie) wordt ook gezien als een goede optie, maar heeft minder de voorkeur dan scenario A. Het gebrek aan interactie tussen de ontwerpers in het voortraject en de uitvoerende partijen tijdens de realisatiefase is onwenselijk. Mogelijke discussies en optimalisaties van het originele ontwerp na gunning kunnen kostprijsverhogend werken en worden daardoor als nadelig beschouwd.

Scenario C (Design & Constructie) wordt door sommigen als risicovol beschouwd vanwege de onzekerheid rond het verkrijgen van vergunningen en mogelijke aanpassingen als gevolg van welstandseisen. In een UAV-GC contract kan dit verstrekkende impact hebben. Ook worden de hogere aanbestedingskosten en daarbij horende twijfels over de maatschappelijke kosten van deze contractvorm benoemd. Er wordt voorgesteld om dit risico te beheersen door de AOK een rol in de beoordeling van de ontwerpen te geven. Dit maakt de aanbesteding mogelijk complex.

3. *Hoe kijkt u aan tegen de geschetste risicoverdeling? Welke punten moeten in de risicoverdeling en aansprakelijkheid nader uitgewerkt worden om een aanbidding te kunnen doen?*

Scenario A (Bouwteam):

Het voorstel om de Bouwteamfase uit te laten voeren onder de DNR 2011 lijkt logisch. De risicoverdeling in de Bouwteamfase wordt als redelijk en billijk ervaren. Er wordt benadrukt dat de verantwoordelijkheden met name het verkrijgen van de vergunningen en AOK-toets duidelijk moet worden vastgelegd. Sommige partijen geven aan dat het in de besluitvorming te overwegen is om een veto aan bepaalde partijen te geven zodat hun belang niet ondersneeuwt.

Er is geen eenduidig beeld over hoe technische inbreng en ontwerpkeuzes verdeeld moeten worden tussen opdrachtnemer en opdrachtgever. Sommige partijen zijn van mening dat het Bouwteam als geheel verantwoordelijk is voor het eindproduct, terwijl anderen vinden dat technische inbreng de verantwoordelijkheid van de opdrachtnemer is en de vergunningen die van opdrachtgever. Er wordt opgemerkt dat de bouwteamovereenkomst of de realisatieovereenkomst duidelijk moet aangeven hoe om te gaan met tegenvallers in de uitvoeringsfase die voortkomen uit eerdere fasen.

Er wordt door sommige partijen voorgesteld om de Bouwteamfase door te trekken tot UO om een gedetailleerd uitvoeringsplan op te stellen en de contractvorm voor de realisatie te baseren op de UAV 2012. Er wordt gesteld dat dit alleen de voorkeur geniet als de restrisico's dusdanig zijn dat een bestek beter passend is dan een UAV-GC.

Scenario B en C (UAV-GC):

De denkrichting over de voorgestelde risicoverdeling en aansprakelijkheidsverdeling volgens UAV-GC 2005 worden over het algemeen ondersteund. Waarin de verantwoordelijkheid voor ontwerpkeuzes tot en met DO-niveau bij de opdrachtgever ligt, als logisch beschouwd. Er wordt benadrukt dat het risicoprofiel van de opdracht nauwkeurig moet worden afgestemd op de partij die het beste in staat is om de risico's te beheersen.

4. De gemeente wil zoveel mogelijk de creativiteit uit de markt benutten. Welke creativiteit kunt u vanuit uw rol en bedrijf inbrengen?

Creativiteit kan op verschillende vlakken worden ingebracht, zoals vormgeving, materiaalgebruik, duurzaamheid, bouwfaserings/methode, inpassing in de omgeving en stakeholderdialogen. Het accent ligt op het integreren van esthetische vormgeving, inpassing in de omgeving, duurzaamheid, maakbaarheid en kostenbeheersing.

Er wordt door partijen nadruk gelegd op participatief ontwerp, dat mogelijk wordt gemaakt door samenwerking met onder andere stakeholders, het gebruik van digitale tools en platforms voor data gedreven ontwerpen om het ontwerp te visualiseren en te communiceren naar stakeholders.

Duurzaamheid en circulariteit zijn belangrijke aspecten waarin creativiteit een meerwaarde kan bieden. Bedrijven richten zich op het gebruik van circulaire bouwmaterialen, hergebruik van materialen, energiezuinigheid, beperking van de CO₂-uitstoot en ruimtelijke kwaliteit.

Diverse bedrijven zijn in staat om creativiteit in te brengen op verschillende aspecten van het ontwerpproces, met een sterke focus op innovatie, duurzaamheid en integratie van diverse disciplines.

5. Welk leermoment uit de voorbereiding van de bouw van een brug neemt u mee naar alle volgende projecten?

Er zijn veel diverse leerpunten gedeeld. Een bundeling van de meest genoemde leerpunten zijn hieronder weergegeven. De technische keuze van bijvoorbeeld de aandrijving en het besturingssystemen hebben samen met esthetische keuzes een grote invloed op de levensduur en gebruiksvriendelijkheid van de brug. In het algemeen is het van belang de technische-, esthetische- en financiële keuzes integraal af te wegen.

De betrokkenheid van de beheerder is cruciaal voor een succesvolle bediening van de brug. Elektra en instrumentatie (E&I) vormt een belangrijk en onderschat onderdeel van het project.

Er is vroeg in het ontwerp veel ervaring nodig met betrekking tot de technische details, omdat er tijdens het ontwerptraject rekening moet worden gehouden met diverse aspecten zoals dilataties, knooppunten, bekistingen, afwatering, installaties en toleranties.

Het definiëren van duidelijke overgangsmomenten tussen projectfasen en de daarbij horende reviews van tussenproducten zorgen voor een beheersbaar project.

Projecten vallen of staan met goede samenwerking tussen de verschillende partijen en het aanhaken van (vak)kundige mensen. Er wordt aangegeven dat de opdrachtgever het beste kan inzetten op goede verificatiegesprekken.

Bouwteam

6. *Met welke zaken dienen wij absoluut rekening te houden bij het opstellen van een bouwteamovereenkomst?*

Er zijn veel diverse antwoorden gegeven hieronder zijn de belangrijkste weergegeven:

- *Vroegtijdige inbreng van leveranciers met specialistische kennis zoals van bewegingswerken.*
- *Integraal werken door alle partijen, met duidelijke afbakening van rollen en verantwoordelijkheden.*
- *Vertrouwen en gelijkwaardigheid tussen de Opdrachtgever en Opdrachtnemer zijn cruciaal.*
- *Heldere definitie van de output en taken en verantwoordelijkheden van het bouwteam.*
- *Architect betrokken houden tijdens het gehele project.*
- *Gunnen op basis van kwaliteit in plaats van prijs.*
- *Zorgvuldige selectie van deelnemers op houding en gedrag passend bij een Bouwteam.*
- *Beëindig het Bouwteam als het risicoprofiel acceptabel is. Stop niet eerder, maar ook zeker niet later.*
- *Overweeg om een stuurgroep op te richten waarin de bedrijfsbelangen worden uitgevochten, zodat het operationele bouwteam zich kan focussen op de projectinhoud.*

7. *Welke partij binnen het bouwteam is naar uw mening geschikt om het ingenieursbureau en de architect te selecteren en waarom?*

Er is geen eenduidige voorkeur voor wie het ingenieursbureau en of architect selecteert (gemeente of aannemer). Beide opties zijn goed denkbaar.

De keuze voor het selecteren van het ingenieursbureau en de architect kan bij de opdrachtgever liggen, omdat zij het beste zicht hebben op het gewenste beeldkwaliteitsplan en de ambitie van het project. Daarbij kan de gemeente gebruik maken van vaste lokale relaties en die de voorkeur geven. Een belangrijke kanttekening is het voorkomen van een gedwongen huwelijk tussen verschillende bouwteampartners; dit kan de samenwerking bemoeilijken. Er wordt ook benadrukt dat de keuze voor het ingenieursbureau en de architect gebaseerd moet zijn op een goede uitvraag en dat ze moeten voldoen aan de eisen die nodig zijn voor het succesvol afronden van het project.

Sommige partijen suggereren daarom dat de aannemer de architect en het ingenieursbureau selecteert, omdat dit de samenwerking in het ontwerp en de vormgeving ten goede kan komen. Het is belangrijk dat de architect in dienst van de opgave ontwerpt en niet te veel zijn eigen belangen of dat van de aannemer nastreeft. Het kan daarom een overweging zijn om de architect pas te selecteren als de opdrachtgever de aannemer al gecontracteerd heeft.

Er wordt ook aangegeven dat sommige ingenieursbureaus of grote aannemers architecten in dienst hebben die de vormgevingscomponent kunnen begeleiden, wat de samenwerking kan vergemakkelijken.

UAV-GC (D&C en E&C)

8. *Wat verdient uw voorkeur: het gebruik van een beeldkwaliteitsplan of een voorgeschreven esthetisch ontwerp en waarom?*

Er is geen eenduidig advies en de meningen verschillen over de keuze tussen een voorgeschreven esthetisch ontwerp en een beeldkwaliteitsplan. Dit komt mede door onduidelijkheid in de definitie van een beeldkwaliteitsplan of esthetisch ontwerp. In het antwoord gaan we ervan uit dat een esthetisch ontwerp verder uitgewerkt is en een beeldkwaliteitsplan een kader is waarbinnen een architect voldoende ruimte heeft om zelf te ontwerpen.

Sommige respondenten geven de voorkeur aan een esthetisch ontwerp omdat het de gewenste beeldkwaliteit nauwkeuriger kan vastleggen en zorgt voor een betere samenwerking met de opdrachtgever. Anderen geven de voorkeur aan een beeldkwaliteitsplan omdat het meer ruimte biedt voor onderscheidende ontwerpen en innovatie vanuit de markt.

Daarnaast zijn er enkele zorgen geuit over de nadelen van een esthetisch ontwerp, zoals de mogelijkheid van verstoringen in het proces en beperkte vrijheid voor de architect tijdens de uitwerking. Een beeldkwaliteitsplan kan echter leiden tot complexere besluitvorming en subjectieve beoordelingen. Dit kan impact hebben op het vergunningen proces en mogelijk dure wijzigingen in de hand werken.

Over het algemeen hebben de architecten een voorkeur voor een beeldkwaliteitsplan omdat dit veel ruimte biedt. De aannemers hebben een voorkeur voor een esthetisch ontwerp omdat het duidelijkheid voor het vervolgproces biedt. Als handvat wordt voorgesteld om de keuze te maken na een nadere beschouwing van de ambities en risico's, dit zou concreet kunnen door een ambitiedocument op te stellen waarin ontwerp uitgangspunten worden opgenomen.

9. Welke ervaring heeft u met het opstellen van een ontwerp op basis van een beeldkwaliteitsplan-/kader? En waar moeten wij absoluut rekening mee houden?

Het gebruik van een beeldkwaliteitsplan (BKP) bij het ontwerpen van bruggen wordt als waardevol ervaren door verschillende partijen. Het voordeel van een BKP is dat het ruimte biedt voor ontwerp vrijheid en inspiratie, terwijl het tegelijkertijd zorgt voor duidelijke richtlijnen en kaders.

Het is belangrijk dat het BKP in een vroeg stadium wordt opgesteld, waarbij expertise van deskundige partijen wordt ingeroepen. Het BKP dient voldoende ruimte te bieden voor verdere uitwerking zonder dat het vaag en nietszeggend wordt. Het betrekken van stakeholders als het Q-team of AOK wordt als essentieel gezien.

Het toetsen van ontwerpen aan het BKP moet zorgvuldig en objectief worden uitgevoerd, bij voorkeur door de opsteller(s) van het BKP.

10. De brug wordt gerealiseerd binnen de gebiedsontwikkelingen De Nieuwe Haven, Kabeldistrict en Verbreding van de Schie en komt daarmee in een veranderende omgeving. Dit kan impact hebben op het ontwerp en de realisatie. Welke mogelijkheden ziet u om hier in een UAV-GC contract op in te spelen?

In het algemeen wordt het managen van dergelijke risico's en het beheersen van ontwerp vrijheid in een UAV-GC contract als risicovol gezien. Hier kan het best door middel van een bouwteamovereenkomst invulling aan gegeven worden. Een UAV-GC contract is hierbij niet de beste methode.

Mocht het onverhoopt niet anders kunnen, wordt er voorgesteld om wijzigingen en het integreren van veranderingen in het ontwerp proces tijdig te communiceren. De wijzigingen moeten zoveel mogelijk beperkt worden om te voorkomen dat het aanbestedingsproces opnieuw moet worden doorlopen. De flexibiliteit in een UAV-GC contract is beperkt, maar het afstemmen met neven opdrachtnemers en het organiseren van kaders en processen kunnen helpen bij het bevorderen van flexibiliteit. Het inbouwen van gatereviews geeft duidelijkheid over wat de laatste stand van zaken is waardoor de discussies gemakkelijker gevoerd kunnen worden.

Om na afronding van het contract in te kunnen spelen op een gewijzigde omgeving wordt voorgesteld om gebruik te maken van een modulair en los maakbaar bouwsysteem. Ook kan het onderzoeken van leaseconstructies met terugkoop.

Een van de partijen adviseert het onderzoeken van de Britse NEC 4 contractvorm omdat deze beter omgaat met risico's en kansen en daarmee meer flexibiliteit biedt om te denken in scenario's.

Het laten beschrijven van hoe inschrijvers flexibiliteit kunnen bieden in een veranderende omgeving kan worden opgenomen als gunningscriterium in het UAV-GC contract.

11. De gemeente wil bij scenario C kunnen kiezen tussen meerdere ontwerpen bij gunning. Wat zijn uw ervaringen met een dergelijke wens/traject?

De ervaringen van partijen variëren van positief tot negatief. De volgende kanttekeningen worden geplaatst bij een mogelijke gunning op basis van ontwerp:

Het is belangrijk om bij een dergelijke aanpak te zorgen voor een anonieme en vakkundige beoordeling. De plannen moeten voldoende details bevatten, zodat de artist impressions ook daadwerkelijk kunnen worden gerealiseerd en het ontwerp geborgd is richting uitvoering. Hierbij moeten de kosten die een dergelijke inschrijving met zich meebrengen niet vergeten worden. Deze zijn namelijk zeer groot. Ook de druk op de toch al beperkte capaciteit in de markt moet meegewogen worden. Een dergelijke aanpak wordt daarom door veel partijen als niet proportioneel gezien.

Er wordt geadviseerd om bij de beoordeling ook technisch kundige experts op te nemen in het beoordelingspanel en te zorgen voor een keuze op basis van consensus, waarbij de stem van de technische experts even zwaar weegt als de rest van het panel, zo niet als veto.

Sommige partijen adviseren om tijdens de tenderfase een uitgebreide dialoogronde te doorlopen om het ontwerp en de techniek op het beoogde kwaliteitsniveau te brengen. Dit zorgt ervoor dat de plannen al op een hoog niveau zitten en voorkomt dat de prijs doorslaggevend wordt.

12. De gemeente overweegt om tijdens de aanbesteding en na gunning invloed uit te oefenen op het ontwerpproces. Welke mogelijkheden ziet u om hier in een UAV-GC contract op in te spelen?

De mogelijkheid om invloed uit te oefenen op het ontwerpproces binnen een UAV-GC contract wordt als lastig en beperkt ervaren. Het wordt aanbevolen om in plaats daarvan te kiezen voor een bouwteamcontract, waarbij de opdrachtgever meer controle heeft over het ontwerpproces. Binnen een bouwteam kunnen gezamenlijk gedragen ontwerpkeuzes worden gemaakt en heeft de opdrachtgever invloed en discussies voorafgaand aan de gunning.

Binnen een UAV-GC contract is het lastiger om invloed uit te oefenen op het ontwerp, omdat de opdrachtnemer in de lead is en contractwijzigingen tot verstoringen en prijs- en planningsdruk kunnen leiden. Het wordt aanbevolen om de ontwerpuitgangspunten vooraf helder te formuleren en eventuele toekomstige aanpassingen te voorkomen.

Het uitoefenen van invloed op het ontwerp kan mogelijk worden gerealiseerd door in de aanbestedingsprocedure, bijvoorbeeld via een concurrentiegericht dialog, ruimte te bieden voor samenwerking en het stellen van specifieke gunningscriteria. Het is echter belangrijk om de invloed op het ontwerpproces goed te reguleren en de momenten van review en bijsturing duidelijk vast te leggen.

Proces

13. Hoe kijkt u aan tegen de niet-openbare aanbesteding met individuele inlichtingen versus een vorm van concurrentiegericht dialoge?

Sommige partijen geven de voorkeur aan individuele inlichtingen omdat het de scherpte in het tenderteam op peil houdt en de ruimtelijke kwaliteit niet ondergeschikt maakt aan proces, risico's en techniek.

Andere partijen geven de voorkeur aan een concurrentiegericht dialoge omdat dit de beste manier is om elkaar goed te begrijpen en de vraag achter de vraag te leren kennen. Hierbij kunnen technische aspecten en aspecten van beheer en onderhoud al in het aanbestedingsontwerp worden afgestemd.

Er zijn ook partijen die van mening zijn dat een concurrentiegericht dialoge te zwaar is voor dit project en dat een niet-openbare aanbesteding met individuele inlichtingen meer passend is.

Een aantal partijen benadrukt het belang van een open gesprek en de mogelijkheid om achtergronden, doelstellingen, eisen en risico's te bespreken. Ze suggereren een combinatie van een concurrentiegericht dialoge en individuele inlichtingen.

Er kan geconcludeerd worden dat er met name behoefte is aan dialoge tussen Opdrachtgever en inschrijvers op het moment dat er een grote (esthetische) ontwerpoplegging ligt. Bij een E&C (scenario B) is de noodzaak voor een concurrentie gericht dialoge laag.

14. Wat vindt u van de genoemde selectiecriteria? Welke suggesties voor verbetering heeft u?

Er zijn verschillende suggesties en opmerkingen gegeven met betrekking tot de selectiecriteria. De opdrachtwaarde wordt in veel gevallen als te zwaar gezien. Er wordt gesuggereerd om de criteria specifieker te maken, bijvoorbeeld door een minimale eis te stellen aan het gefactureerde bedrag voor separaat het ontwerp- en de realisatieopdrachten. Ook wordt voorgesteld om niet naar gerealiseerde projecten van een bepaalde omvang te kijken, maar naar (samenwerkings-) competenties. Verder wordt opgemerkt dat het stapelen van eisen, zoals de combinatie van bouwteamervaring met een beweegbare brug, niet wenselijk is en dat de termen en formulering van de criteria verbeterd kunnen worden.

De antwoorden op de volgende drie vragen (15, 15.A en 15.B) zijn tezamen opgenomen in het verslag.

15. Hoe kijkt u aan tegen de voorgestelde gunningscriteria?

15.a Kunt u aangeven of deze criteria, uws inziens, de beste mogelijkheden geven voor relevante marktpartijen om zich te onderscheiden in het behalen van de projectdoelstelling?

15.b Welke criteria ontbreken hier wat u betreft? Graag uw reactie per criterium en als geheel.

Scenario A - Bouwteam

Voor Gunningscriterium B wordt geadviseerd om als opdrachtgever zelf de regie te nemen bij het beschrijven van het prijsvormingsproces. Het wordt aanbevolen om de aannemer te vragen hoe hij het werk binnen het budget zal realiseren en op welke wijze kostenbesparende maatregelen kunnen worden ingepast, met concrete voorbeelden.

Het gunningscriterium voor vormgeving wordt als meer geschikt gezien voor een reguliere UAV-gc uitvraag dan voor een Bouwteam. Voor een Bouwteam wordt meer nadruk gelegd op samenwerking. Het gebruik van een prijsplafond wordt als niet passend gezien voor een Bouwteam, omdat het

ontwerpproces nog moet plaatsvinden en een plafondbedrag de ontwerp vrijheid kan beperken. Een taakstellend budget wordt wel als geschikt beschouwd.

Scenario B - E&C onder de UAV-GC

Het gebruik van een criterium voor de component prijs wordt als niet wenselijk gezien. In plaats daarvan wordt voorgesteld om een taakstellend budget op te nemen in de leidraad, waarbij inschrijvers zich aan dit bedrag conformeren. Ook wordt voorgesteld om de meest actuele SSK-raming op hoofdlijnen op te nemen, inclusief het prijspeil, om inschrijvers een richting te geven zonder hen te verplichten zich aan die waarde te houden. Voor Gunningscriterium C wordt benadrukt dat het duidelijk moet zijn of de Milieukosten Indicator (MKI)-berekening betrekking heeft op zowel de uitvoering als de resterende levensduur.

Scenario C - D&C onder de UAV-GC

Het risico bestaat dat het beoordelingsproces van Gunningscriterium A arbitrair wordt als de formulering van de kaders en verslaglegging van de uitvoerbaarheid niet voldoende zijn of nieuwe risico's introduceren. Dit kan aanzienlijke gevolgen hebben voor de verdere planning van de aanbesteding en het ontwerp- en uitvoeringsproces. Voor Gunningscriterium D wordt voorgesteld om te gunnen op basis van prijs en een risicobeheersplan voor OG (Opdrachtgever) risico's.

Aanvullend wordt voorgesteld om:

In lijn met de 'best for project'-gedachte wordt aanbevolen om het gunningscriterium 'samenstelling Bouwteam' op te nemen, waarbij een Plan van Aanpak (PvA) samenwerking met subcriteria zoals financiële beheersing, planning en wijzigingen wordt overwogen. Bij E&C wordt de suggestie gedaan om alleen prijs als gunningscriterium te gebruiken, terwijl bij D&C wordt voorgesteld om te gunnen op basis van prijs en een risicobeheersplan voor Opdrachtgever (OG) risico's.

Als uiterste variant wordt voorgesteld om een Taakstellend Budget (TSB) of plafondbedrag niet op te nemen, maar om een richtprijs te delen en deze te onderbouwen met een SSK-raming waardoor verwachtingen over prijs en bijhorende uitgangspunten vroeg in het proces afgestemd kunnen worden.

Duurzaamheid, circulariteit en MKI-waarde zouden in alle scenario's moeten worden meegewogen, niet alleen in scenario B. Er wordt opgemerkt dat het beeldkwaliteitsplan (BKP). Houdt wel rekening met de beperkingen van veel MKI-berekeningen. Deze zijn moeilijk te maken voor innovatieve producten. Geen voorgeschreven ontwerp mag worden uitgesloten als er betere ontwerpen mogelijk zijn.

Algemene opmerkingen

Het onderscheidend vermogen op basis van prijs wordt als niet sterk beschouwd, vooral wanneer er sprake is van een prijsplafond. Het beschikbare budget is dan al vastgesteld en dit kan ten koste gaan van andere aspecten zoals omgeving en beeldkwaliteit. Een haat-liefdeverhouding wordt uitgedrukt met betrekking tot prijsplafonds, omdat ze vaak leiden tot verkeerde keuzes en het aangaan van onrealistische risico's. Er wordt voorgesteld om volledig te gunnen op kwaliteit, waarbij de expert vanzelf naar voren komt. De angst dat de prijs ontspoord wordt vaak als ongegrond beschouwd. Het belang van het bepalen van de relevante gunningscriteria die aansluiten bij de ambities en doelen van het project wordt benadrukt. Bij duurzaamheid, circulariteit en Life Cycle Costs (LCC) is het belangrijk dat er voldoende onderscheidend vermogen blijft bestaan.

Over het algemeen zijn de gunningscriteria als passend en evenwichtig beschouwd, maar er zijn aanbevelingen en zorgen geuit met betrekking tot specifieke criteria, zoals prijsplafonds en het criterium voor beeldkwaliteit/vormgeving.

Bij de beoordeling van een bouwteamovereenkomst ontbreekt het criterium samenwerking, wat cruciaal is voor het succes van het bouwteam. Ook is de verhouding tussen prijs en kwaliteit van belang, dit moet significant zijn.

Voor UAV-GC (Uitvoeringsovereenkomst Design & Constructie) en E&C (Engineering & Constructie) dienen duurzaamheidsinitiatieven en circulariteit beter worden meegenomen in de beoordeling.

Samenwerken

De betrokkenheid van de architect en het waarborgen van ontwerpqualität moeten zowel bij de opdrachtnemer (ON) als bij de opdrachtgever (OG) worden geborgd. Samenwerking en omgeving worden als uiterst belangrijk beschouwd voor het behalen van de projectdoelstellingen. Deze criteria zouden als selectiecriteria moeten dienen waarop partijen zich kunnen onderscheiden. Bij een bouwteam moet ook aandacht worden besteed aan tarieven en functies gedurende de bouwteamfase en tarievenlijst/kentallen voor de uitvoeringsfase.

Duurzaamheid en circulariteit

Duurzaamheid, circulariteit en LCC moeten een belangrijker aandeel krijgen in de beoordelingscriteria voor de aanbesteding. Het hanteren van een MilieuKosten Indicator (MKI) voor een bepaald scenario wordt als beperkt onderscheidend gezien, omdat het elementaire ontwerp- en materiaalkeuzes al zijn gemaakt op dat moment. Voor duurzame vernieuwing en maatschappelijke impact is meer nodig dan alleen de bewezen techniek en MKI-waarde. Onderhoud na oplevering voor de komende 10 jaar en duurzaamheid moeten niet alleen op MKI worden beoordeeld, maar ook op visie, aanpak, innovatiekracht en circulariteit.

16. De gemeente is voornemens inschrijvers tegemoet te komen met een inschrijfvergoeding voor scenario B en C. Hoe groot schat u in dat de tenderkosten zijn per voorgestelde variant B en C?

De tenderkosten van scenario B en C zijn substantieel en afhankelijk van de totaal geraamde opdrachtwaarde. Er is geen eenduidig antwoord gegeven als het gaat om de tenderkosten per scenario. Sommige inschrijvers geven aan dat de tenderkosten afhankelijk zijn van de scope van de werkzaamheden, het risicoprofiel en de vereiste inspanningen voor een geldige inschrijving. Het overleggen van ontwerpen kan bijvoorbeeld leiden tot aanzienlijk hogere tenderkosten. Er is een suggestie dat de opdrachtgever een tendervergoeding beschikbaar zou moeten stellen van ongeveer 50% van de geschatte tenderkosten.

Een mogelijke kostenbesparende maatregel voor de aanbestedingen zijn het baseren van de gunning op een Plan van Aanpak in plaats van een uitgedetailleerd ontwerp. Daarnaast wordt voorgesteld om het aantal gegadigde te beperken tot 3 zodat de winstkans toeneemt en de maatschappelijke kosten afnemen.

Afsluitende vragen

17. Welke belangrijke risico's ziet u tijdens de aanbesteding, ontwerp en uitvoeringsfase?

Er zijn verschillende risico's benoemd. Zie de onderstaande opsomming:

- Onvolledig dossier of beperkte voorbereiding tijdens de aanbesteding kan leiden tot tegenstrijdigheden en risico's.
- Tijdens het ontwerp kunnen risico's ontstaan door beperkte ontwerpverantwoordelijkheid en vertragende keuzeprocessen.
- Risico's tijdens de uitvoering omvatten vertragingen als gevolg van stikstofproblematiek, prijsstijgingen, grondstoftekorten en personeelstekorten.
- Het risico bestaat dat technische en kosten gerelateerde randvoorwaarden doorslaggevend zijn en niet overeenkomen met de vormgevingsambities.
- Gebrek aan draagvlak voor het ontwerp onder burgers en stakeholders, budgetoverschrijding en onvoldoende aandacht voor onderhoudsarm ontwerp kunnen risico's vormen.
- Markt gerelateerde risico's, zoals sterk gestegen rente, hogere energiekosten, hogere bouwkosten en beschikbaarheid van personeel, kunnen de planning beïnvloeden.
- Risico's tijdens de aanbesteding omvatten mislukte aanbesteding, gebrek aan draagvlak bij stakeholders en onvoldoende budget voor alle benodigde kosten.
- Mogelijke risico's zijn knelpunten tussen functionaliteit/machineveiligheid en vormgevingseisen, ontoereikend investeringsbudget, politieke veranderingen, en vertraging door vergunningen of materiaal schaarste.
- Het is belangrijk om deze risico's in overweging te nemen bij het plannen en uitvoeren van het project, en mogelijke maatregelen te nemen om ze te beheersen en te verminderen.

18. Bent u voornemens in te schrijven op het werk? Wat zijn daarvoor uw redenen?

Over het algemeen willen partijen inschrijven op het werk. Partijen willen dit mede door de gevraagde expertises die passen bij hun bedrijf, of de mogelijkheid om in een breed samenwerkingsverband een brug te bouwen. Als laatste wordt de complexiteit van de uitdaging als reden voor interesse aangedragen. Verschillende partijen geven aan dat als de uitvraag sterk gericht is op duurzaamheid, de kans op deelname wordt vergroot. Het is belangrijk op te merken dat sommige bedrijven aangeven dat hun deelname afhankelijk is van specifieke voorwaarden, zoals het aantal gegadigden, onderscheidend vermogen, beschikbare capaciteit en contractvorm.

19. Heeft u nog andere vragen of opmerkingen?

Over het algemeen is er positieve waardering voor het initiatief van gemeente Delft om deze marktconsultatie te organiseren en expertise van buitenaf in te schakelen. Sommige bedrijven benadrukken dat de capaciteit bij ingenieursbureaus en aannemers onder druk staat en dat prijspeilen volatiel zijn.

Er zijn verschillende vragen gesteld aan de gemeente in verschillende thema's:

Ondersteuning en betrokkenheid van de gemeente: er wordt gevraagd hoe de gemeente van plan is om zich gedurende het hele proces te laten ondersteunen en hoe de afdeling beheer en onderhoud betrokken zal zijn tijdens het aanbestedingsproces en daarna.

Reactie gemeente: de Klant Eisen Specificatie (KES) is afgestemd met de afdeling beheer. Zij zijn nauw betrokken bij het gehele proces. Het SO t/m DO wordt ter toetsing gelegd. In deze toets worden de verschillende assets integraal op elkaar afgestemd.

Vrijheden in materiaalkeuze: er is interesse in het begrijpen van de vrijheden die er zijn met betrekking tot de materiaalkeuze van de brug.

Reactie gemeente: de vrijheden in de materialisering en vormgeving van de brug worden in de komende fase uitgewerkt. Op basis van de marktconsultatie wordt voor het betrekken van een marktpartij afgestemd met de interne organisatie over vormgevings- en ontwerpisen, zodat de genoemde risico's voor het niet vergund krijgen van het winnende ontwerp beperkt worden. Het streven is zoveel mogelijk ruimte bieden zonder grote risico's te lopen.

Balans tussen proceseisen en projectomvang: er wordt gevraagd hoe de gemeente ervoor zorgt dat er een balans is tussen de proceseisen en de aard en omvang van het project, om onnodig grote projectteams en kosten te voorkomen.

Reactie gemeente: bij de keuze voor een aanbestedings- en contractvorm wordt dit aandachtspunt meegenomen. De kans is klein dat een procedure wordt voorgeschreven die veel ontwerpinspanning vraagt voor daadwerkelijke gunning.

Doorlooptijd van de tender: er is behoefte aan inzicht in de doorlooptijd van de tender, om de kosten en inspanning die dit zal vergen beter te kunnen inschatten.

Reactie gemeente: de doorlooptijden van de tender zijn afhankelijk van de gekozen contract- en aanbestedingsvorm. Dit wordt in de volgende procedurestap (selectie of vooraankondiging nader toegelicht).

Expertise en advisering: er wordt opgemerkt dat het marktconsultatiedocument sterk gericht lijkt te zijn op de aannemersbranche, maar dat er ook behoefte is aan een adviseur/ingenieursbureau voor contractkeuze, aanbesteding en contractbeheersing.

Reactie gemeente: de marktconsultatie is door een diverse groep bedrijven ingevuld. Aannemers, architecten, ingenieursbureaus en onderaannemers/leveranciers. De vragen zijn daarmee vanuit diverse invalshoeken beantwoord. Om deze lijn door te trekken hebben we voor de verdiepende gesprekken een doorsnede van de betrokken partijen benaderd.

Planning en ambities: er zijn vragen over de planning voor de aanbesteding en uitvoering, en of deze uitdraagt een eenmalig project is of dat de gemeente grotere ambities heeft op het gebied van bruggen.

Reactie gemeente: Gemeente Delft heeft geen concrete plannen voor het realiseren van nieuwe (beweegbare)bruggen. Er is wel een ambitie voor het realiseren van een tweede brug. In 2012 is deze in de vorm van een wijzigingsbevoegdheid opgenomen in het bestemmingsplan Schieoevers Zuid.